UUTISET

Kun viisi vuotta on kulunut, laita-alueella palvelut heikkenevät. Lähidemokratia on näennäistä eikä keskuskaupunki huomioi maaseudun tarpeita. **ALUEMAANTIETEEN PROFESSORI HANNU KATAJAMÄKI, VAASAN YLIOPISTO**

PÄIVÄN PUNKTI

Remppa Oy

Hallitus aikoo perustaa firman korjaamaan homekouluja. Työnimenä uudella rakennuttajalla on Remontti Oy.

Tehtävää epäilemättä riittää. Suomessa onnistuttiin hävittämään pitkälle kehittynyt rakentamisen taito. Kehitys alkoi muutama vuosikymmen sitten, kun ryhdyttiin ottamaan käyttöön uusia materiaaleja ja tekniikoita. Käsityön ja Pohjolan oloihin sopivan arkkitehtuurin tilalle tulivat betonielementit ja tasakatot.

Korjattavista kohteista ei ole pulaa. Hyvä kysymys sen sijaan on, miksi korjaamista varten pitää perustaa uusi yhtiö. Eikö Suomessa piisaa rakentajia ilman, että valtio tunkee vielä yhdeksi muiden joukkoon.

Remppafirma-ajatus on pantu valtiovarainministeri Antti Rinteen (sd) ansioksi. Remppa Oy korjaisi, mutta myös rakentaisi uutta. Lisäksi se jäisi omistajaksi rakentamiinsa kiinteistöihin ja vuokraisi niitä sitten kunnille ja muille tarvitsijoille.

Jos siis kunnassa olisi homekoulu, remppajengi tulisi paikalle, vaihtaisi seinästä eristeet ja ryhtyisi perimään sitten kunnalta vuokraa. Näin se ajatus yksinkertaistettuna on esitetty.

Valtio on juuri luopunut Destiasta, joka rakentaa teitä ja siltoja. Tällaista yhtiötä ei kuulemma tarvita. Tarpeettomaksi on käynyt myös viinaa valmistava Altia. Viinaa voi valmistaa kuka vaan, riittää, että valtio saa verotulot.

Voisi kuvitella, että uutta valtion korjaus- ja kiinteistöfirmaakaan ei tarvittaisi. Sen sijaan kunnat kyllä tarvitsisivat rahaa homekoulujen korjauksiin, johon työhön tekijöitä kyllä löytyy. Avustusten lisääminen voisi olla valtiollekin parempi ratkaisu kuin oman firman perustaminen.

Homekoulujen ongelma ei ole rakentajien lukumäärä. Ongelma on rakentamisen taito.

Suomessa on osattu rakentaa vuosisatoja rakennuksia, jotka eivät ole homehtuneet. Vanhat läpihengittävät rintamamiestalot ovat käyttökelpoisia tänäkin päivänä. Näitä vielä vanhemmat hirsirakennukset toimivat moitteettomasti. Satoja vuosia vanhat kivestä tehdyt talot pysyvät pystyssä.

Ongelmat ovat nuoremmassa rakennuskannassa. Kun taloista alettiin tehdä ilmatiiviitä pulloja, unohdettiin räystäät ja tuuletukset, luotiin nykyiset ongelmat.

Norjassa uusiin kouluihin ei enää rakenneta koneellista ilmastointia. Jotta rakennus pysyisi kunnossa ja koululaiset terveinä, pitää välitunnilla avata ikkunat.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Kunnat kaipaavat sote-tietoa ennen liitospäätöksiä

Kuntajakoselvityksiä on tekeillä 38 ja niissä on 180 kuntaa. Selvityksiä 20 vuotta tehnyt Jarmo Asikainen ei uskalla ennustaa, moniko niistä toteutuu. Kunnat kaipaavat ensin tietoa, mitä suuri sote-uudistus käytännössä tarkoittaa.

ISMO PEKKARINEN/LEHTIKUVA

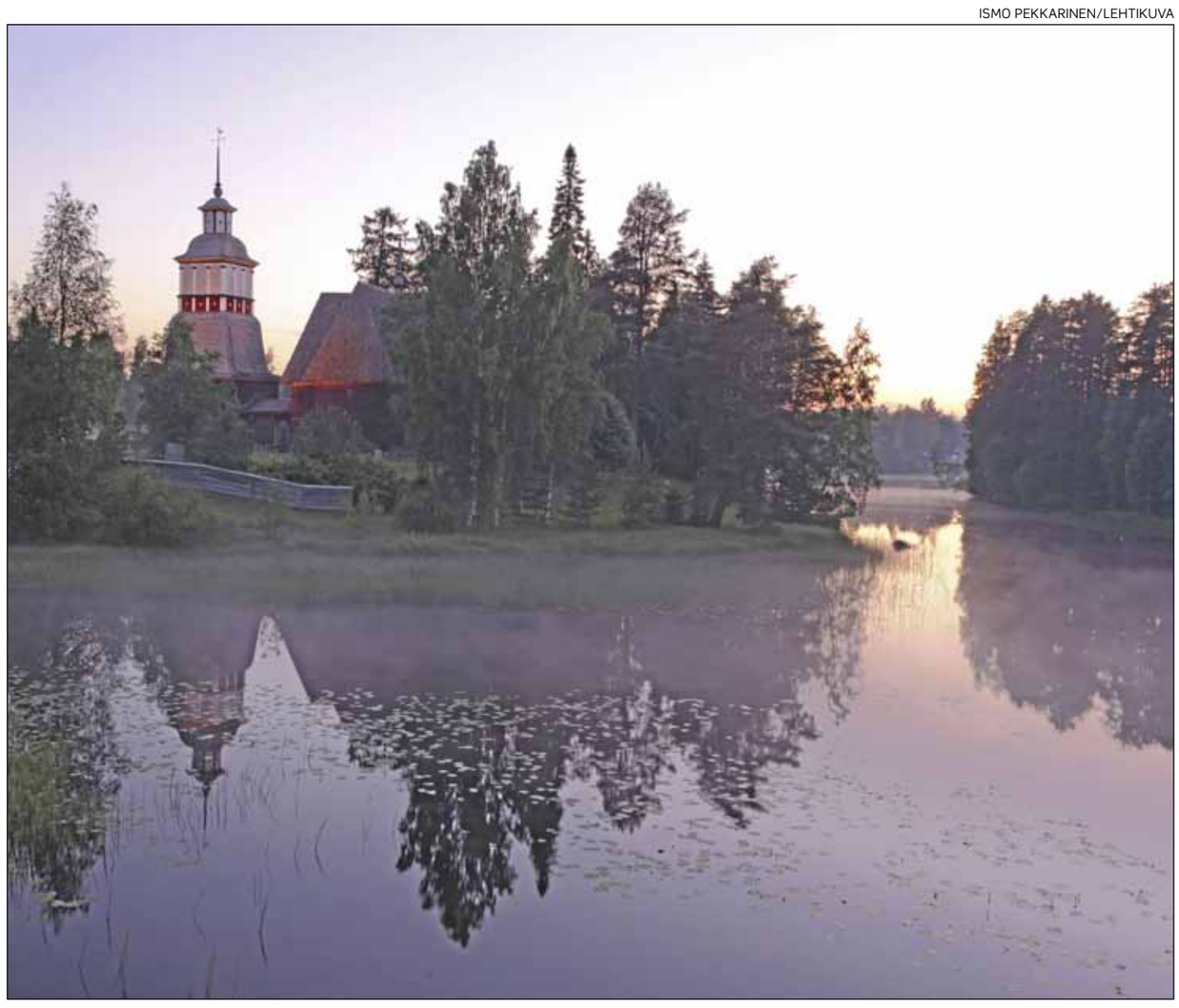

Kauniista kirkostaan kuuluisa Petäjävesi ei ole vapaaehtoisesti liittymässä Jyväskylään.

”Sote-uudistus, uusi kunta- ja valtionosuuslaki sekä kuntien tehtävien vähentäminen ovat niin suuria asioita, että ennen niiden toteutumista on mahdoton ennustaa, mitä kuntarintamalla tapahtuu”, kuntajakoselvittäjä **Jarmo Asikainen** miettii.

Parhaillaan Asikainen tekee Jyväskylän seudulla valtioneuvoston määräämää kuntajakoselvitystä ja Porin seudulla vapaaehtoista selvitystä.

Jyväskylässä selvityksessä on yhdeksän kuntaa ja Porissa kahdeksan.

Valtioneuvoston määräämissä selvityksissä kuntajakoselvittäjä tekee ehdotuksen mahdollisesta liitoksesta. Vapaaehtoisissa selvityksissä ehdotus on kuntien päätettävissä.

Asikainen ei usko, että ennen kuin sote-lain käytännön yksityiskohdat selviävät, kuntaliitospäätöksiä tehdään.

Yllätyksiä tulee matkan varrella

Asikainen sanoo kuntaliitosselvityksen olevan monipuolinen ja mielenkiintoinen prosessi, jossa luottamushenkilöiden kanssa on pidettävä hyvät keskusteluvälit. Yllätyksiä tulee usein ja ne liittyvät tunteisiin.

”Kuntajakoselvittäjän on oltava nöyrä. Tärkeintä on ymmärtää kuntapoliitikkojen sielunelämä. Vaikka prosessi olisi suunniteltu kuinka hyvin, yllätyksiä voi tulla. Riskit ja mahdollisuudet kartoitetaan tarkoin. Muut vaihtoehdot huomioidaan myös.”

Kuntapoliitikkojen lisäksi selvityksiä tehtäessä kuullaan seurakuntia, yhdistyksiä ja järjestöjä.

Liitoksen etenemisestä järjestetään kuntalaistilaisuuksia ja kuntien nettisivuilla on luettavissa pöytäkirjat neuvotteluista.

Maaseutukunnilla yhteinen sävel

Petäjävesi on yksi kunnista, jotka ovat mukana Jyväskylän kuntaliitosselvityksessä.

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Hannu Ässämäki** ja kunnanhallituksen puheenjohtaja **Tapio Kokkonen** eivät usko, että Petäjävesi tai moni muukaan kunta liittyy vapaaehtoisesti Jyväskylään.

”Kaikki pelkäävät palvelujen häviämistä. Pienet kunnat ovat hoitaneet hyvin velvoitteensa. Kuntaliitoksissa vapaaehtoisuus pitää olla perustana”, Ässämäki sanoo.

Kokkosen mukaan Jyväskylä on paljon riippuvaisempi naapurikunnista kuin päinvastoin. Hänen mukaansa ympäristökunnat ovat löytäneet toisensa ja niiden liitos on mahdollisempi vaihtoehto.

Petäjäveden lisäksi selvityksessä ovat mukana Hankasalmi, Joutsa, Laukaa, Luhanka, Muurame, Toivakka ja Uurainen.

”Maaseutukunnista löytyy viisaampia vaihtoehtoja kuin nyt esitetyt ratkaisut ovat”, Kokkonen sanoo.

”Jyväskylä imee naapurikunnista verotuloja. Kun tähän lisätään Jyväskylästä maakuntaa palvelevat viranomaisorganisaatiot sekä suurten kauppojen keskittymät, missä ympäristökunnista käydään, Jyväskylän riippuvuus ympäristökunnista vain kasvaa.”

Selvitykset liian kaupunkikeskeisiä

Aluemaantieteen professori **Hannu Katajamäki** Vaasan yliopistosta näkee ongelmaksi sen, että nykyisissä kuntajakoselvityksissä kaupunkikeskuksiin halutaan liittää ympäröivät maaseutukunnat.

”Kun viisi vuotta on kulunut, laita-alueella palvelut heikkenevät. Lähidemokratia on näennäistä eikä keskuskaupunki huomioi maaseudun tarpeita, jolloin maaseudun arki vaikeutuu.”

Katajamäen mielestä kuntajakoselvittäjät eivät mieti tarpeeksi palvelujen järjestämistä vaan menevät keskuskaupungin ehdoilla.

Hänen mielestään maaseutukuntien vapaaehtoiset kuntaliitokset ovat parempi vaihtoehto nykymallille, missä pyritään suurkuntiin, joista tulee lähes maakunnan kokoisia.

Maaseutukunnat ymmärtävät toisiaan paremmin ja niiden tarpeet ovat samanlaiset.

Ennen kuin sote-uudistuksesta saadaan selvää käytännön tietoa, Katajamäki ei usko kuntaliitosten toteutumiseen.

”60 prosenttia kuntien budjetista menee viidelle isolle sote-alueelle, joissa on noin 60 kuntaa. Miten kunnat voivat vaikuttaa? Tässä on melkoinen demokratiavaje. Tästä ei ole tarpeeksi puhuttu. Kuntien tehtävät muuttuvat dramaattisesti.”

Katajamäen mukaan pitäisi miettiä, miten maan asiat voitaisiin hoitaa tasapuolisemmin eikä pyrkiä suuruuden ekonomiaan. Tämä merkitsee jatkuvaa maaseudun arjen heikkenemistä.

SARI KESKITALO

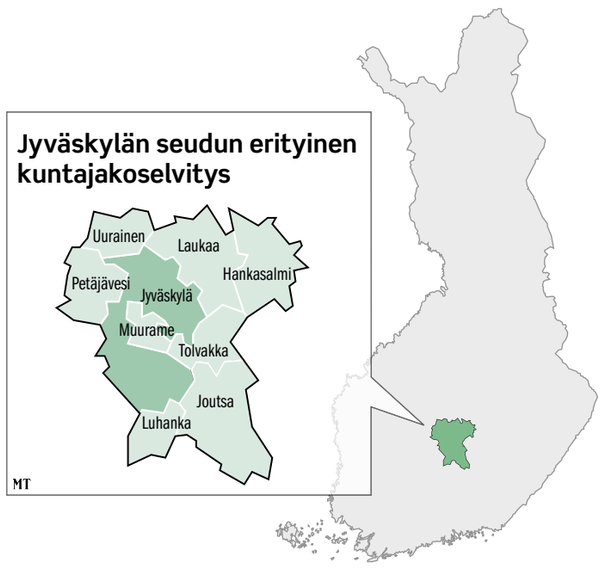

Yhdistymissopimus pätee kolme vuotta

Jos yhdistymisselvityksissä päädytään liitoksiin, ne tapahtuvat 2017, jolloin uudet kunnallisvaltuustot aloittavat. Päätös liitoksesta on tehtävä ensi vuonna.

Kunnat velvoitettiin ilmoittamaan viime vuoden marraskuun lopussa valtiovarainministeriölle, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää yhdistymistä. 41 kunta päätti, ettei tee selvitystä tässä vaiheessa.

Selvitysten ja yhdistymisesitysten määräaika päättyy kuusi kuukautta sen jälkeen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki on hyväksytty eduskunnassa.

Selvitystä kohden maksetaan avustusta enintään 50 000 euroa.

Jos yhdistyminen tulee voimaan viimeistään vuonna 2017, kunnat saavat yhdistymisavustusta. Sen määrä vaihtelee kuntien lukumäärän ja asukasluvun mukaan kahden ja kymmenen miljoonan euron välillä.

Yhdistyvien kuntien tulee tehdä sopimus hallinnon ja palvelujen järjestämisestä. Sitä on noudatettava kolme vuotta, jollei ole sovittu lyhyemmästä ajasta tai jos olosuhteet eivät ole muuttuneet.

Henkilöstön asema turvataan viideksi vuodeksi.

SARI KESKITALO

Lähde:www.kunnat.net

KOMMENTTI

Pelot eivät ole turhia

Koulujen lakkautukset ja kuntaliitokset ovat suurten tunteiden kysymyksiä.

Kyläkoulu hiljenee niin kuin kunnantalo, kun hallinto keskitetään keskuskaupunkiin.

Tyhjäksi jäävät kiinteistöt ovat iso ongelma. Ne aiheuttavat kiinteistökuluja eivätkä mene kaupaksi. Lopulta kunta myy ne pilkkahinnalla.

Sote-laki lupaa turvata sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalvelut, joita aiemmissa kuntaliitoksissa on lopetettu syrjäalueilta.

Kuntarakennelain takaama viiden vuoden irtisanomissuoja henkilöstölle oli virhe.

Opetus- ja sosiaalitoimen sekä terveyden- ja vanhustenhoidon henkilöstömenot ovat suurin menoerä henkilöstöbudjetissa, mutta hallinnon ja teknisen toimen väessä on vähentämisen varaa.

Hallinnon osuus henkilöstömenoista on viitisen prosenttia.

Vuoden 2009 kuntaliitoksissa, Kouvolassa ja Salossa, on ollut tänä vuonna yt-neuvotteluja ja henkilöstöä on irtisanottu. Kouvolassa irtisanottiin 37 hallinto- ja toimistovirkailijaa.

Salossa, kun kymmenen kuntaa yhdistyi, oli sama määrä eri sektorien johtajia. Jokaiselle piti keksiä tekemistä uusilla virkanimikkeillä, mutta entisillä palkoilla.

Kun kuntaliitos tehdään hyvin ja taataan lähipalvelut, ei muutaman vuoden päästä huomaa mitään eroa, vaikka kunnantalo on kaukana. Sinne on harvoin asiaa, kun asioita voi hoitaa sähköisesti.

Sosiaali- ja teknisen toimen virkailijat voivat jalkautua lopetettuihin kuntiin, sillä heille kuntalaisilla on eniten asiaa.

Lopetetuissa kunnissa on vahvistunut ”kyläidentiteetti” ja yhdessä tekemisen henki.

Lakkautettujen kuntien asioita on harvoin uuden keskuskaupungin kaupunginhallituksen ja lautakuntien listoilla. Ennen näissä kunnissa olivat samat luottamuselimet ja päätettäviä asioita riitti.

Eikö keskuskaupunki enää kehitä lakkautettuja kuntia vai tekevätkö virkamiehet päätökset? Tätä olen ihmetellyt, kun Alastaro ja Mellilä liittyivät Loimaaseen. Harvoin Loimaan kaupungin luottamuselimissä on Alastaroon ja Mellilään liittyviä esityksiä.

SARI KESKITALO

KUNTALIITOKSET

Kuntien määrä lähes puolittunut

1966 kuntia oli 545.
1967-1977 63 kuntaliitosta.
1978-2004 18 kuntaliitosta.
2005-2013 80 kuntaliitosta.
2014 kuntia on 320.
1966-2013 kuntien määrä on vähentynyt 225:llä.

Ajankohtaista perunan kasvinsuojelusta

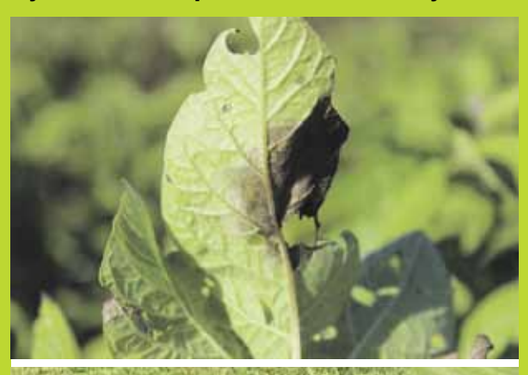

Lehti- ja mukularuton torjunta

Perunarutto iskee perunaan jokaisessa sen kehitysvaiheessa ja se leviää maan, jääntiperunan ja siemenen mukana. Perunarutto aiheuttaa satotappioita alentamalla sadon määrää ja heikentämällä laatua. Se on myös uhka varastointikestävyydelle.

RIDOMIL® GOLD, REVUS®, REVUS® TOP ja SHIRLAN®

torjuvat perunaruton. Kasvustossa on oltava ruttosuoja päällä koko ajan, jotta rutto ei pääse yllättämään.
Käyttömäärät ja varoajat:
Ridomil Gold 2 kg, 14 vrk; Revus ja Revus Top 0,6 l/ha, 3 vrk, Shirlan 0,4 l/ha, 7 vrk.

Hyvä ruiskutusohjelma perunaruttoa vastaan:
1. Ridomil Gold
2. Revus tai Revus Top
3. Revus tai Revus Top
4. Shirlan
5. Shirlan

Kaikki valmisteet voi ruiskuttaa tankkiseoksena mm. Solatrel®in kanssa.

Arto Markkula / Syngenta Crop Protection A/S

Agrimarketin ja Kasvuohjelman palvelupuhelin auttaa.
Soita: 010 76 83110
Puhelun hinta on 8,35 senttiä / puhelu + 12,09 senttiä / minuutti.

Käyttöohjeet ja käyttöturvallisuustiedotteet: www.agrimarket.fi
Lue aina käyttöohjeet ja noudata niitä.
AGRI MARKET

Puu vahvoilla Jyväskylän asuntomessuilla

JANNE NOUSIAINEN

Yli puolet Jyväskylän asuntomessujen taloista on puurunkoisia.

JYVÄSKYLÄ (MT)
Tänään avautuvilla Jyväskylän asuntomessuilla voi nähdä, että puurakentaminen on tällä hetkellä noussussa. Yli puolet messujen taloista on puurunkoisia.

”Suomalaiset ovat kiinnostuneet rakentamisen terveydestä. Luonnonmateriaalit, kuten puu, ovat hengittäviä ja parantavat sisäilmaa”, kertoo Honkarakenteen **Jari Pohjosalo**.

Pohjosalon mukaan erityisesti hirsirakentaminen on kasvanut. 2000-luvun alussa uusista taloista alle 10 prosenttia oli hirrestä. Tänä vuonna luvun ennakoidaan nousevan yli 15 prosenttiin.

Poikkeuksellisen laajat messut

Messualue sijaitsee Äijälänrannassa aivan Jyväsjärven rannalla.

”Asuntomessualueesta aiotaan kasvattaa tuhannen asukkaan kaupunginosa. Nykyinen messualue on vain kolmasosa tulevaisuuden Äijälänrannasta”, kertoo Suomen Asuntomessujen toimitusjohtaja **Pasi Heiskanen**.

Alueelle on rakennettu poikkeuksellisen paljon kohteita tänä vuonna. Asuntomessujen yhteydessä järjestetään puutarhanäyttely, jossa on yhdeksän erilaista teemapuutarhaa.

Pientaloja on 37. Rannassa on lisäksi 13-kerroksinen tornitalo, jossa esitellään viisi asuntoa.

”Koska nähtävää on niin paljon, olemme suunnitelleet valmiiksi neljä erilaista teemareittiä helpottamaan valintoja. Arkkitehtuurista, maskuliinisuudesta, lapsiperheiden arjesta ja puutarhoista kiinnostuneille on omat reittinsä”, Heiskanen sanoo.

LIINA NIITTYMAA

Asuntomessut Jyväskylässä 11.7.-10.8. joka päivä klo 10-18.